

Ärakiri.
Ärisaladused välja jäetud.

PEADIREKTOR

OTSUS

18.11.2005 nr 53-KO

Koondumisele nr 33/2005 BT Eesti AS ja Kesko Agro Eesti AS osa loa andmine

Koondumine

01.11.2005.a esitas BT Eesti AS-i esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt ettevõtja osa võõrandamise lepingule BT Eesti AS omandab Kesko Agro Eesti AS-ilt materjalikäsitluse alase äritegevuse, mis koosneb selle organisatsiooniliselt iseseisva majandusüksusega seotud varadest, õigustest, kohustustest ja töötajatest (edaspidi Kesko Agro Eesti AS-i osa).

Seega omandab BT Eesti AS valitseva mõju Kesko Agro Eesti AS-i osa üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning tegemist on koondumisega KonkS § 19 lg 1 p-s 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 03.11.2005.a BT Eesti AS-i ja Kesko Agro Eesti AS-i osa koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 p-i 2 järgi on koondumise osaline füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja või tema osa üle ja KonkS § 20 p 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks BT Eesti AS ja Kesko Agro Eesti AS-i osa.

BT Eesti AS on BT Industries AB tütarettevõtja. BT Industries AB toodab materjalikäsitluse masinaid. BT Eesti AS-i põhitegevuseks on oma emaettevõtja toodangu turustamine, st lao- ja laadimisseadmete, sealhulgas käsikahvelkärude, tõstukite ja vastukaalutõstukite müük, rent, hooldus ja varuosade müük.

BT Industries AB puhul on tegemist globaalse ettevõtjaga, kes omab äritegevust ligikaudu 70 riigis ligikaudu 80 ettevõtja kaudu, milledest suure enamuse moodustavad tütarettevõtjad, kus BT Industries AB omab 100% aktsiatest.

BT Industries AB põhitegevuseks materjalikäsitusmasinate arendamine, tootmine, turustamine ning tegutsemine nn järelturul ehk varuosade müümine ja hooldus.

BT Industries AB emaettevõtjaks on Jaapanis registreeritud Toyota Industries Corporation, kelle üks tegevusvaldkondadest kattub eelkirjeldatud BT Industries AB äritegevusega. Toyota Industries Corporation on sidusettevõtjaks ([...]%) Toyota Motor Corporation-ile.

Kesko Agro Eesti AS on Soomes registreeritud Kesko OY kontserni kuuluva Maatalouskesko OY tütarettevõtjaks. Kesko OY kontserni kuuluvad ettevõtjad tegutsevad erinevates valdkondades, näiteks toidu- ja esmatarbekaupade jaemüük; ehituskaupade jae- ja hulgemüük; kodutarvete jaemüük; sõiduautode, nende varuosade ja lisavarustuse import ja turustamine; tehnikakaupade turustamine jm. Maatalouskesko OY põhitegevuseks on põllumajandussaaduste, põllumajandusmasinate, loomasööda ning põllumajanduses kasutatavate kemikaalide ost ja müük.

Kesko Agro Eesti AS-i põhitegevuseks on vilja, põllumajandusmasinate ja –tarvikute, laosisustuse ja materjalikäsitusmasinate hulgi- ja jaemüük. Käesoleva koondumise osalise, st Kesko Eesti AS osa äritegevuseks on laosisustuse ja materjalikäsitusmasinate müük.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning vähemalt ühe ühineva ettevõtja või ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitseva mõju, äritegevus toimub Eestis.

BT Eesti AS-i 2004.a majandusaasta ülemaailmne käive oli ligikaudu [...] miljardit krooni. Kesko Agro Eesti AS-i osa 2004.a majandusaasta ülemaailmne käive oli ligikaudu [...] miljonit krooni.

Mõlemad koondumise osalised omavad äritegevust Eestis.

Seega kuulub käesolev koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Käesoleva koondumise osalised tegutsevad samal kaubaturul. Mõlema koondumise osalise poolt müüdavateks toodeteks on:

- ladudes ning tootmispindadel kasutatavad erinevad tõstukid, mida kasutatakse kaupade horisontaalses ja vertikaalses suunas transportimiseks. Selliseid tõstukeid on erinevaid mudeleid, mis on peamiselt eristatavad kandevõime (kuni 52 tonni), toite (elektriakudega, diiselkütusega, propaangaasiga ja petrooliga) ja tõstevõime (üldjuhul kuni 13 meetrit) poolest. Kirjeldatud tõstukiteks on näiteks vastukaalukahveltõstukid, elektrilised kitsa vahega kahveltõstukid, elektrilised käsikahveltõstukid, käsikahveltõstukid, pumptõstukid jm;
- laoriulid, metallmööbel ja kapid, mida kasutatakse ladude sisustamiseks.

Ülalnimetatud erinevate tõstukite turustamine tähendab nii uute kui kasutatud tõstukite müüki, rentimist, hooldust, lisavarustuse ja varuosade müüki. Laosisustuse puhul on enamjaolt tegemist uute kaupade müümisega.

Lähtudes nõudluse ja pakkumise iseloomust (ostjateks on laondusega tegelevad ettevõtjad, kes vajavad kõiki ülalnimetatud tooteid ning nende toodete müüjad on kohanenud ostjate nõudlusega pakkudes võimalust sooritada kõik ostud ühe ettevõtja juures) on käesoleva koondumise puhul ülalkirjeldatud äritegevus määratletud ühe kaubaturuna, milleks on materjalikäsitusmasinate ja laosisustuse müük.

Käesoleva koondumisega hõlmatud materjalikäsitusmasinate ja laosisustuse müügi kaubaturu geograafiliseks ulatuseks on kogu Eesti territoorium.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turgu valitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40% käibest.

Koondumise osaliste hinnangul oli 2004. aastal materjalikäsitusmasinate ja laosisustuse müügi kaubaturul Eesti territooriumil koondumise osaliste turuosa kokku ligikaudu [...]% kuni [...]%.

Arvestades koondumise osaliste turuosasid ning juriidiliste ja muude sisenemistõkete puudumist kaubaturule sisenemisel, ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit materjalikäsitusmasinate ja laosisustuse müügi kaubaturul KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine antud koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Koondumisega seotud konkurentsipiirangud

Konkurentsiamet on seisukohal, et 24. oktoobril 2005.a Kesko Agro Eesti AS ja BT Eesti AS vahel sõlmitud ettevõtja osa võõrandamise lepingu punktis 15.2 Müüja suhtes sätestatud [...] aastast konkurentsipiirangut võib lugeda koondumisega otseselt seotuks ja selle jõustamiseks vajalikuks, kuna sellega tagatakse omandatava vara väärtuse säilimine selle üleminekul Müüjalt Ostjale.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba BT Eesti AS ja Kesko Agro Eesti AS osa koondumisele, sealhulgas koondumisega seotud konkurentsipiirangule.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul selle teatavakstegemisest arvates (Halduskohtumenetluse seadustik § 9 lg 1).

Peeter Tammistu